

DRIE ENE GOD

‘God heeft zijn Zoon niet
naar de wereld gezonden
om de wereld te oordelen, maar
om de wereld door Hem te redden.’
(Johannes 3)

VOORAF

Orgel

INTREDE.

Lied.

*De Geest des Heren; 2 c.
H. Oosterhuis/Jan Vermulst*

WELKOM.

*Alleen in de diepste aandacht
voor de wereld die Jij mij zond
zal ik gaan doordringen in de dingen
en tot in de grond van mijn grond*

*alleen als het luide roepen
van mijn eigen stem verstomt
zal ik gaan luisteren met jouw oren
en gaan spreken met jouw mond*

*dan zal ik ook zien met jouw ogen
en vinden wat ik nooit vond:
de vereniging met de ander
in een wereld wijd in het rond*

*dan zal ik genezend gaan leven
en verbinden wat werd verwond
dan zal ik juichende opgaan
in de stoet van jouw nieuwe verbond.*

*Welkom u allen vanavond hier
omwille van elkaar in Gods naam.*

Lied.

De Geest des Heren; 1 c.

SCHULD BEKENNEN.

V.: Maak mij, Heer
tot een werktuig van vrede
en laat me

waar haat is liefde zaaien
waar onrecht recht
waar twijfel geloof.;

waar wanhoop heerst vertrouwen
waar duisternis licht
waar droefenis vreugde.

Laat me eerder troosten
dan troost zoeken,
eerder begrip tonen
dan begrip vragen,

eerder liefhebben
dan geliefd willen zijn.

**A.: Want wie geeft, ontvangt;
wie vergeeft, wordt vergeven.**

BEZINNING.

Woord en lied

Lied.

*Verbreek de kilte; C 1
Sytze de Vries/Willem Vogel*

*Schoonheid, geluk en overvloed -
alleen wie dankbaar is
kan het proeven en smaken.*

Lied.

Verbreek de kilte; C 2

*Angst, gemis en tegenslag -
alleen wie vertrouwen heeft
kan het dragen en te boven komen.*

Lied.

Verbreek de kilte; C 3

*Onrecht, geweld en tirannie -
alleen wie zich vrij voelt
kan het weerstaan en bestrijden.*

Lied.

Verbreek de kilte; C 1

GEBED.

Zolang wij ademen
in de vroege morgen, late avond
snakken we naar wat ons
lucht, vrijheid, vertrouwen geeft.

Zolang onze ogen zien
speuren we naar tekenen van U,
Gaaf en Goed in bloem en vogel,
in een veldkapel langs de weg.

Zolang onze voeten gaan
zoeken wij houvast en horizon
in mensen die U beleven in de tijd
en stralen van Uw eeuwigheid.

Amen.

Lied.

Water, hemelwater
geeft wat leeft te drinken,
stralen, zonnestralen
die met hun warmte
door de wolken dringen.

*t.: M. Zagers
m.: W. Vogel*

A.: Vuur van de Geest: Adem van God.

Bermen. bloemenbermen
gunnen onkruid ruimte,
bomen, bloesembomen
geuren en kleuren.
Straten worden tuinen.

A.: Werk van de Geest: Adem van God.

EERSTE LEZING.

Catharina Visser
6 maart 1977

Ik weet nog hoe ik eens als kind
mij neerboog in een veld vol wind
en plukken wou een hoge halm.
Toen droeg de wind een wijde psalm
vanuit de ruimte naar mij toe
en God was er ik weet niet hoe.

En een seconde in de tijd
doorgrondde ik de eeuwigheid;
ik wist met al wat in mij was
dat engelen daalden in het gras
en dat ik mij met hen verbond
en dat ik tijdeloos bestond.

Ik huiverde en plukte niet
maar wist toen ik het veld verliet
dat dit gebaar begonnen was
lang voor mijn kind-zijn in dat gras
en dat voorbij de grens der tijd
ik plukken zou in eeuwigheid.

Lied. Vogels, hoor de vogels
hoog op groene takken,
stemmen, kinderstemmen
vroeg uit de veren
zingen mensen wakker.

A.: Lied van de Geest: Adem van God.

HET EVANGELIE.

Johannes 3,16-18

In die tijd zei Jezus tot Nikodemus:
'Zo zeer heeft God de wereld liefgehad, dat Hij zijn
eniggeboren Zoon heeft gegeven, opdat al wie in Hem
gelooft, niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.
God heeft zijn Zoon niet naar de wereld gezonden om
de wereld te oordelen, maar om de wereld door Hem
te redden. Wie in Hem gelooft, wordt niet geoordeeld;
wie niet gelooft, is al veroordeeld omdat hij niet heeft
geloofd in de Naam van de eniggeboren Zoon van
God.'

Lied. Wereld, wonderwereld
zo van God betoverd,
mensen, mooie mensen
zien het gebeuren,
loopt hun hart niet over !

A.: Vol van de Geest: Adem van God.

MEDITATIE.

*God, oude mensen gaan dood
nieuwe mensen worden geboren.
Waarom houdt U niet gewoon
de mensen die U nu hebt ?*

Kinderen kunnen vaak verrassend, ontroerend voor de dag komen als 't gaat om God en geloof.

Zoals een vijfjarig jongetje dat, thuis van school, geen rust had, voortdurend om zich heen bleef kijken en nergens wilde gaan zitten.

Op aandringen van zijn moeder vertelde hij waarom: hij had op school geleerd dat je God niet kon zien maar dat God wel 'overal' was. En nu was hij bang, dat hij per ongeluk op God zou gaan zitten of tegen Hem aanlopen.

'Spontane religiositeit' heet dit, onderscheiden van 'aangeleerde' godsdienstigheid, waaruit al het spontane is verdwenen.

*Er ging iets moois voorbij,   Lied
Zo aan mijn hoofd voorbij,
Vlak langs mijn hart voorbij -
Ik wist niet wat.*

*Ik keek mijn venster uit,
Zag naar de verte uit,
Hoog naar de hemel uit -
Of het daar stond.*

*Ik liep naar buiten toe,
Heel naar de verte toe,
Zo naar de hemel toe -
Of ik het vond*

Onlangs verscheen een boek waarin mensen, inmiddels volwassen geworden, spreken over 'heilige' ervaringen uit hun kinderjaren - die een tijd uit het bewustzijn verdwenen leken, maar sluimerend aanwezig zijn gebleven.

Op latere leeftijd proberen zij zo zuiver mogelijk de ontroering weer te geven die hen overviel, toen zij bijvoorbeeld zes of zeven jaar oud waren. Het valt op, dat zij heel goed in staat zijn om precies plaats, tijd en omstandigheden te omschrijven:

ik liep door een weiland . . . , het was mistig . . . ,
het had gesneeuwd . . . , het was avond, morgen . . . ,
ik moet zo oud geweest zijn . . . .

Maat wát ze precies ervaren hebben,
kunnen zij slechts stamelend beschrijven:
het was goed . . . , alles viel op zijn plek . . . ,
ik was één met alles om me heen . . . ,
ik voelde me opgenomen . . . .

In alle verhalen klinkt de overtuiging door dat het dé ervaring van hun leven is geweest.

*'Een innig gevoel van verbondenheid met de wereld.
In mij groeide het besef dat er achter de gewone
dingen een andere wereld schuilde, waarvan die
dingen slechts de buitenkant waren. En dit vage besef
- dat ik niemand had kunnen medelen, ook mijzelf
eigenlijk niet - werd een geheime troost. Ik wist:
het 'andere' is er nog en kan elk ogenblik
te voorschijn komen.'*

*Ik nam mijn eigen hart,
Keek in mijn grote hart,
Diep in mijn lege hart -
Of het daar lag.*

Lied

*Tot de dag henen was,
Totdat het avond was,
Tot het zo donker was -
Dat ik niets zag.*

'Er was één plek, waar alles anders was: de Heilige Vijver. Hij was moeilijk te vinden, ik kan mij niet herinneren daar ooit iemand gezien te hebben. Op warme zomerdagen was het er op een tropische manier vochtig en windstil. Alles was roerloos, behalve boven, op en in het heldere water. Vogels en insecten vlogen er overheen, in de diepte krioelde het van vissen, watervlooien, salamanders. Dit was niet wat de vijver heilig maakte voor mij. Dat was iets volstrekt onbenoembaars, alsof de vijver niet in deze maar in een andere wereld zijn thuis had. Ik dacht dat ik de enige was met een bovennatuurlijk bezit; de Heilige Vijver was mijn hoogst persoonlijke geheim, waar ik met niemand over sprak. Dat doe ik nu pas voor het eerst. Ik wist niet dat die ervaring een van de alleroudste is die de mensheid kent.'

*Toen in de schemering,
Dacht 'k in de schemering,
Dat in de schemering -
Iemand mij riep -;*

Lied

*Toen heb ik zacht geschreid,
Heb ik heel stil geschreid,
Heb ik zo lang geschreid -
Totdat ik sliep.*

Er is een kloof gegroeid tussen de aangeboren intuïtie van mensen, hun beleven en ervaren aan de ene kant en de 'geloofsfeiten', de kerkleer omschreven in waarheden aan de andere kant.

Theologen en pastores proberen deze kloof te overbruggen door uit te leggen wat deze 'geloofsfeiten', godsnamen kunnen betekenen.

De moderne mens is kritisch wordt gezegd; hij heet nuchter en goed ontwikkeld te zijn, wil bewijzen, laat zich niet langer 'iets wijs maken'.

In het verleden zijn verwoede pogingen gedaan om uit te leggen dat God drie-in-één is.

Drie lucifers één vlam, drie klaverblaadjes aan één stengeltje, drie eiken en één kruin.

Bij al dit geredeneer dreigt voor religiositeit een basis en verantwoording gezocht te worden waar die in werkelijkheid niet te vinden is.

De mens is religieus van hárte, 'vóél't zich zinvol deel hebben aan een geheel van leven, dat hij ervaart als grond van alle en zijn eigen bestaan'

zei de psychiater professor Rümke al in 1957.

Maar waar de leer belangrijker is dan het leven en in een samenleving waarin rationeel en rendabel de boventoon voeren, worden 'voelen' en 'van harte' overspoeld, zelfs verdacht.

*'Onze tijd en wereld schort het aan mystiek,
aan de beleving van het geheel van leven,
waaraan alles en allen deelhebben,
waarin allen één zijn.*

*En mystiek beleven is voor monnik, moeder en
melkboer, - voor iedereen.'* (Tessa Bielecki)

Kort orgel

BELIJDENIS

Marialied

Lied. Het kan het verhaal zijn van *t.: M. Zagers*
een bloem die in schaduw stond *m.: W. Vogel*
tot zij in het bladerdek
licht van zonlicht vond.

**A.: Woord van God geopenbaard
in een mens van vlees en bloed,
Woord van God, gehoord, bewaard:
Maria, wees gegroet.**

Het kan het verhaal zijn van
een bloem kleurloos in de knop
tot het morgenlicht haar raakt,
kleurrijk bloeit zij op.

A.: Woord van God geopenbaard

Het kan het verhaal zijn
van een bloem die verscholen staat
in het alledaagse groen
waar zij opengaat.

A.: Woord van God geopenbaard

ONDERBREKING.

Brood en beker
collecte
orgelspel

BROOD EN BEKER.

*Te eten geven is genade delen;
te eten vragen is
medemensen deelgenoot maken aan
het geluk dat we beleven, de moeite die we doen,
de zorg die we kennen, 't verdriet dat we hebben.
Samen eten, alledag thuis en samen hier
is licht en donker, tijd en eeuwigheid
delen met die bij ons zijn en
allen die ons zijn voorgegaan.*

GEDACHTENIS.

*Bid voor die ziek zijn,
naar ziel of lichaam pijn hebben,
in het ongewisse verkeren. -
Bid voor die zorgzaam waken,
bijstaan en vertrouwen geven.*

*Bid voor die ons van nabij
zijn voorgegaan in de dood.
Met eerbied noemen wij bij hun naam:*

*Gedenk allen die waar ter wereld ook
bezwijken onder geweld
omkomen van honger
sterven aan een slopende ziekte, -
allen die eenzaam en vergeten wegraken.*

*Wie gedenkt dankt,
wie dankt gedenkt die leven.*

Lied.

*U bent daarboven
Harrie Beex/Floris van der Putt (Jong.)*

GEBED AAN TAFEL.

*Als hoop ondanks alles,
als een horizon de einder voorbij,
als een visioen alle dag te boven -
sprak uit Hem en spreekt in mensen
een grenzeloos vertrouwen:*

*Komen zal de Geest die heelt
en als dauw de aarde drenkt.-
Komen zal die zorg draagt
en het bange hart verkwikt.-*

*Komen zal die ons, tobbers, rust geeft,
drift en koorts kalmeert en
met ons meeleeft, zielsbedroefden.*

Lied.

*Helende Geest; Ic
Sytze de Vries/Willem Vogel*

*Komen zal de Geest die
wat besmeurd is zuivert,
wat verdord is opfleurt en
en gekwetst is zacht verbindt.-*

*Komen zal die
versteenden laat ontdooien,
verkilden warm ademt
en verdwaalden thuis brengt.*

*Komen zal de geest van God,
de geest van hem
die als brood gebroken
van liefde gestorven is.*

Lied.

Helende Geest; Ic

*Toen hem de mond
moest worden gesnoerd
en zijn geest gedooft,
heeft hij ten afscheid brood genomen,
het gebroken en gezegd:
Dit ben ik en ik beloof u vast
dat ge zult eten en drinken
aan mijn tafel in Vaders huis.*

*Neem en deel het leven
met mij en met elkaar.*

*Hij heeft de beker genomen,
die gedronken en doorgegeven
met de woorden:*

*Neem de beker van mij over
en geef hem door aan elkaar
totdat alle hoop en belofte
werkelijkheid zijn geworden.
Doe wat ik heb gedaan;
maak een nieuw begin.*

Lied.

Helende Geest; 1c

*Hij, Jezus Christus, heeft
niet in het graf zijn einde,
maar in God de Vader
zijn voltooiing gevonden.
Bid met hem mee.*

ONZE VADER.

COMMUNIE.

Brood en
leven delen.

*Deel brood en beker.
Deel met Hem het leven
waarin wij één zijn en
waarvan God het hart is.*

ONDER DE UITREIKING.

Lied.

GEBEDEN.

*Wanneer
aan tafel een plaats open
en een stoel leeg blijft,
dan pas voelen we aan den lijve
dat samen eten
met elkaar lief en leed delen is.*

A.: **Wees gegroet o sterre,** *m.: J. Vermulst*
wees gegroet van verre,
aan de hemel blinkt uw licht
in het bange vergezicht.
Wees gegroet, wees gegroet, Maria.

*Wanneer
we voor anderen
een plaats inruimen aan tafel,
dan pas beleeft ons hart
dat samen eten
met elkaar vrede en genade delen is.*

**A.: Als de golven stijgen
hoger hoger dreigen
schijn dan veilig voor ons uit
gun de zee geen droeve buit.
Wees gegroet, wees gegroet, Maria.**

*Wanneer
we voor het eten
even stil bij onszelf willen zijn,
dan pas zal het brood
dat we samen delen
spreken van het leven om-niet gegeven.*

**A.: Wees gegroet o sterre
wees gegroet van verre
op uw zacht en zalig licht
houden wij het oog gericht.
Wees gegroet, wees gegroet, Maria.**

ZEGENWENS.

ZEGENEN WIJ ELKAAR
MENSELIJK EN NABIJ.
EN LAAT ALLE LEVEN
GEZEGEND ZIJN
IN DE NAAM VAN DE VADER
DE ZOON EN DE HEILIGE GEEST

AMEN.

ORGELSPEL